Godina II. — Broj 407.

CIJENA LISTU: U predplati za čitavu godinu K 32·—, za polugodište K 16·—, tromjesečno K 8·—, mjesečno K 3·—, u maloprodaji 10 helera. — OGLASI primaju se u upravi lista trg Custoza broj 1, te se računaju po 30 helera za prostor visok 4 milimetara i dug 8 cm.

HRVATSKI LIST

izlazi u Puli, svaki dan u 5 sati ujutro.

Srijeda, 23. kolovoza 1916.

„HRVASKI LIST“ izlazi u nakladnoj tiskara JOS. KRMPOTIĆ u Puli, trg Custoza broj 1. Uredništvo se nalazi u Sišanskoj ulici broj 74. — Odgovorni urednik: JOSIP HAIN u Puli. Rukopisi se ne vraćaju. Ne uvažuju se anonimni dopisi. Nefrankirana pisma se ne primaju.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 22. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Fronta nadvojvode Karla. Kod Žabije, Bystrzeca i u području Tatarskog klanca bijahu suzbijene mnogobrojne ruske navale. Jugozapadno Zielone su naša odjeljenja zarobila u uspješnim bojevima 100 vojnika i zaplijenila 2 strojne puške.

Hindenburgova fronta. U odsjeku Perepelniki-Pieniaki je neprijatelj opeta započeo svojim navalama protiv vojske gen. pukov. Böhm-Ermolli. Izuzevši uski komad jarka, za čiji se posjed još uvijek bori, ostale su usprkos najtežim ruskim gubicima svi položaji u našim rukama. Na željezničkoj pruzi, što vodi iz Sarnya u Kovel i kod Smolarya izgubio je neprijatelj nekoje pomaknute jarke, kod česa bijahu zaplijenjene 2 strojne puške. Kod Rudka-Czerewiszcze su Rusi i juče iz svih sila nastojali da na zapadnom brijegu Stohoda zauzmu na prostoru. Bili su svuda glatko odbijeni, izgubiše na hiljade boraca te ostaviše u našim rukama 2 časnika, 270 momaka i 4 strojne puške. Boreći se medju bavarskim konjaničkim regimentama pokazali su se dragunci cara Franje vrijednima svog dobrog glasa.

Talijansko i jugoistočno bojište.

Položaj nepromijenjen.

Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 22. (D. u.). Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Bojevi na sjeveru od Somme zauzeli su opeta veće prostranosti. Bilo je suzbijeno više engleskih napadaja protiv naše izbočene linije izmedju Thiepvala i Pozieresa. Jedan je stršeći ugao išao izgubljen. Sjeveroistočno od Pozieresa i kod šume Foureaux propale su neprijateljske navalne kolone u našoj vatri. Ogorčeni su se bojevi razvili za posjed sela Guillemont, u koje je bio neprijatelj za čas prodro. Svi su njegovi napadaji bili pobjedonosno suzbijeni. Selo je krepko u našim rukama. Bila su bezuspješna mnoga dijelomična francuska poduzeća izmedju Maurepasa i Cleryja. Francuzi, koji su netom nastupili protiv odsjeka Estree-Soyecourt, bili su suzbijeni. Zarobili smo časnika i 80 momaka.

Istočno bojište.

U odsjeku Luh i Graberka propali su ruski napadaji. Opetovani protunapadaji s obje strane Crnog Čeremoša ostali su bez uspjeha.

Balkansko bojište.

Osvojili smo sve srpske položaje na Malkanjdze planini; naša navala napreduje. Češće je bio krvavo suzbijen neprijatelj, koji je stupao u protunapadaj kod Džemaatjerija i u području Moglene. Izmedju Butkove i Tahinoškog jezera bile su francuske čete bačene preko Strume. Dalje na istoku osvojili smo gorsku kosu Smiljnica-planina.

Vrhovno vojno vodstvo.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 22. (D. u.) Glavni stan javlja:

Nema ništa važna, da se javi.

Bugarski ratni izvještaj.

Sofija, 22. (D. u.) Glavni stan javlja:

Juče smo suzbili neprijatelja izmedju jezera Tahinos i Butkovo na desnu obalu Strumę. U tom smo kraju potukli francusku Berthierovu brigadu sastavljenu od 3 pukovnija afričkih strijelaca, 3 batalijuna zuava i odijeljenja topništva. Uhvatili smo 40 zarobljenika, medju njima 1 satnika; predalo nam se i konjaničko odijeljenje. Francuzi su ostavili mnogo mrtvih i ranjenih. U vardarskoj dolini obična topovska vatra. Čete, koje kreću iz Florine prama istoku, zauzele su izvanredno čvrsto utvrdjene položaje na gorskoj kosi Nidze-Planine i selo Gorničevo, što ih je branila srpska dunavska divizija i 2 pukovnije vardarske divizije, te su tu zarobili čitavu satniju i 3 časnicima.

BRZOJAVI.

Dvije engleske krstarice potopljene.

London, 22. (D. u.) Izvještaj admiraliteta kaže: 19. o. mj. razvio je neprijatelj u Sjevernom moru znatnu djelatnost. Njemačka je ratna mornarica visokog mora bila izašla i vratila se izbjegnuvši borbu, kada je doznala, da su bile po svoj prilici u blizini jake engleske bojne sile. Tražeći neprijatelja izgubili smo dva lahka krstaša, „Nottingham“ i „Falmouth“, napadajem podmornica. Časnici sa „Nottinghama“ su se spasili, 38 je ljudi od posade nestalo. Sa „Falmoutha“ spasila se je i momčad i časnici. Jednu smo neprijateljsku podmornicu uništili, drugu naletjeli, te je i ona moguće potonula.

Njemačka je tvrdnja, da je bio uništen engleski razarač, a linijski engleski brod oštećen, je neistinita.

*

Berlin, 22. (D. u.) Wolffov ured: Što se tiče izvješća engleskog admiraliteta, koji tvrdi, da je bila nalećena jedna od naših podmornica, ona je bila samo lahko oštećena, te se je vratila u dobrom stanju u luku. Na englesku tvrdnju, da je bila uništena i druga podmornica, moći će se odgovoriti samo onda, kad budu stigla izvješća svih podmornica. Što se tiče engleskih pokušaja, da zataje, kako je bio uništen engleski razarač, a engleski linijski brod oštećen, upućuje se na službeno njemačko izvješće od 20. o. mj., koje se potvrđuje u svim njegovim dijelovima.

Navodni uzmak njemačke mornarice visokog mora, što ga engleski admiralitet navadja, pred engleskim bojnim silama visokog mora, koja se nije nigdje pojavila, je plod puke mašte.

*

Ymuiden, 22. (D. u.) Ribarske ladje, koje su se vračale doma, kažu, da su u subotu ujutro susrele 2 skupine zepelinaca i 14 do 16 njemačkih ratnih brodova.

*

Rotterdam, 21. Ustanavlja se, da se potopljeni engleski krstaši zovu „Nottingham“ i „Falmouth“. Stručnjak lista „Daily News“ nazivlje to prvim uspjelom njemačke taktike. Nijemci su kombinirali manever s teškim brodovima i s brodovljem podmornica, te im je uspjelo, da unište dvije dragocjene jedinice engleske mornarice, čiji će gubitak ona teško osjetiti.

„Nottingham“ je bio spušten u more travnja 1913., mjerio je 5530 tona, nosio 13 topova i 2 torpedne cijevi. Bio je snabdjeven najnovijim spravama. Posada mu je brojila 400 momaka. „Falmouth“ je bio spušten u more 1910., te je bio skoro jednak s „Nottinghamom.

Podaci o potopljenju engleskih krstarica.

Berlin, 22. (D. u.) K uspješima podmornica o kojima smo jučer javili dodaje se: 19. popodne opažila je naša podmornica 5 malenih engleskih krstarica s jugoistočnim kursom, koje su pratile dvije flotile razarača. Za njima je išlo 6 linijskih krstaša s jakom stražom razarača. Podmornici je uspjelo, da se približi na dohvat razarača od straže vjerojatno tipa Mohave. Malo zatim što je bio pogodjen potonuo je razarač. Kada je odmah na to čitavo englesko brodovlje na se krenulo napala je podmornica maleni razarač tipa Chatham. Opazila su se dva hica jedan na stražnjej dijelu broda, drugi u prostor strojeva. Brod je morao odmah stati dobivši teški kvar na strani. Teško oštećeni je maleni krstaš bio potom uništen od drugih naših podmornica.

Njemačko-bugarska ofenziva.

Lugano, 22. Njemačko-bugarska ofenziva proti Solunu prouzrokuje ponajpače francuskim i talijanskim novinama, koje su bez sumnje tumači svojih vlada, veliku tjeskobu. Samo s nekim oklijevanjem uzimaju ju one uopće do znanja i sustežu se priznavati, da ne podaje volja Sarrailova, kako je bilo nade, smjer toku dogodjaja. Teško zabrinute, što su se sve nade i pouzdavanja u Rumunjsku mogle izjaloviti, nastoje velikom brzinom, da širenjem krivih vijesti, kako primjerice o buni u Albaniji ili ispražnjenjem Lavova djeluju na ustuk.

U Milanskim se listovima još naglašava, da držanje Grčke nipošto ne odgovara iščekivanjima, jer prisutni jaki kontigenat grčkih četa, najmanje 10.000 ljudi, nije ni najmanje sprječavao Nijemce i Bugare kod prelaženja preko granice, dapače niti na točkama, koje su izvrsno utvrdjene i sposobne za uspješnu vojnu akciju.

List „Corriere della sera“ vidi uspjeh svojih dnevnih nastojanja, koja nastoje dokazati, da je inicijativa na svim bojištima bezuvjetno i potpuno prešla na četvorni savez, teško ugrožen te bi prema tomu htio njemačko-bugarske operacije prikazati kao jednostavnu reakciju na Sarrailovo poduzeće, prema kojemu bi se imao prekinuti spoj izmedju Bugarske i Macedonije, a iza toga provesti odlučna akcija na Balkanu.

Osobito polaže list na srce Rumunjskoj, e je sad doista kucnuo njezin sat te da ona ne smije da radi u zajednici sa čitavom četverosvezom, koja djeluje na Balkanu. Dakako da „Corriere della sera“ odaje neku nesigurnost, bi li za rumunjsku uporabu stvar radije tako prikazao, kao da se Sarrail slabo boji, jer da su njemačko-bugarske čete malene brojem, ili pako radije tako, e su proti Sarrailu vezane mnogobrojne njemačko-bugarske čete, tako te Rumunjska ne bi trebala da se boji, da bi joj barem sa bugarske strane mogla da prijeti ma bilo kakova ozbiljna opasnost.

Bojevi na Balkanu.

Geneva, 21. Pariški posebni izvještaji o boju za Florinu ne kažu ništa o konačnom njegovom uspjehu, nama o ispražnjenju grada sa strane srpskih četa. „Petit Parisien“ veli, da se je vršila jedna od najžešćih bitaka 4 km od kolodvora u Florini. Izvještaj spominje izričito, da Srbi nijesu bili prepušteni sami sebi. Čini se, da ih je Sarrail pravodobno podupro francuskim četama, što ali nije ništa uplivalo na uspjeh boja. Istodobno došlo je do sukoba izmedju jednog bugarskog bataljuna i Sarrailovim četama u dolini Molnjika. Niti o konačnom uspjehu toga boja ne govori ništa posebni dopisnik. Brzojav svršava spominjući na kratko operacije u odsjeku Dojran, gdje su se vršile ljute borbe za posjed sela Dolzeli, što se je u vrijeme, kada je brzojavka bila otposlana, nalazilo u bugarskim rukama. Žestoka topovska vatra traje još uvijek.

Iz Rumunjske.

Berlin, 22. Putovničke su pogodnosti rumunjskih diplomata, koje su na svom putu kroz Austro-Ugarsku dosad uživali, obustavljene, jer se je doznalo, da su ih zlorabili. Rumunjska je priznala opravdanost tih novih mjera. Ako dakle prema tomu ne će u buduće rumunjski diplomati putovati područjem monarkije, ne smije tomu da se pripisuje nikakova politička važnost.

Grčka vijećanja.

Milan, 22. (D. u.) Ovdješnji listovi javljaju iz Atene, da grčko ministarsko vijeće je skoro neprestano sakupljeno. Ministarski predsjednik Zaimis vijećao je sa šefom i podšefom glavnog stožera. Potom je vijećao s engleskim poslanikom; čini se, da se je govorilo o razjašnjenju i odgovornosti malog otpora sa strane Grčke protiv bugarske provale.

Talijanske čete u Solunu.

Solun, 22. (D. u.) Havas. Iskrcavanje je talijanskih četa započelo 20. o. mj.

Talijanska zaplijena neprijateljskih poduzeća.

Lugano, 21. Prema „Agenzia Nazionale“ stupa odmah u krijepost talijanska zabrana trgovanja sa neprijateljem i njegovim saveznicima. Zaplijena neprijateljskim podanicima pripadajućih poduzeća provesti će se tako, da 6000 u istina zaposlenih radnika ne ostane odmah bez radnje.

Nizozemski parobrod, engleska pomoćna križarka.

Amsterdam, 21. Iza kako se je vremenom doznalo, da je engleska vlada zaplijenila nizozemski parobrod „Statendam“ te se s njime služila, zahtijevali su dionići pruge Nizozemska-Amerika, da ih uprava obavijesti što se je sa parobrodom dogodilo. Čini se, da uprava neće podati nikakve izjave samo da engleskoj vladi ne pravi poteškoća. Tu je općenito poznato, da „Statendam“ već dva mjeseca plovi kao engleska pomoćna križarka pod imenom „Seahorse“.

Eksplozija u engleskoj tvornici municije.

London, 22. (D. u.) U tvornici municije u Yorkshire nastala je eksplozija. Pojedinosti manjkaju. Čini se, da su ljudski gubici veliki.

Neprijateljski ratni izvještaji.

Rusija.

Petrogad, 20. (D. u.) Popodne. Zapadna fronta: U kraju na zapadu od Nobelskog jezera suzbili smo njemačke napadaje s teškim njihovim gubicima. Na Stohodu osvojile su naše čete u okolici sela Rudka-Červiške više vrhova. Vrući se je boj rasplamtio za posjed sela Tobol, koji je često mijenjao gospodara, dok je ostao konačno u našoj vlasti. Donski su kozaci napali neprijatelja, te su pobili sabljama preko 200 Austrijanaca. U tom smo kraju zarobili 6 časnika i preko 600 momaka, a zaplijenili 15 strojnih pušaka, 2 bacala mina, 1 reflektor i 5 telefonskih sprava.

U pravcu prema Kéresmözu protjerale su naše čete neprijatelja sa vrhova na zapadu od Jablonice, Voronjenke, te su osvojile visove uz Bijeli Čeremoš. Naše su čete potisnule protivnika u okolici Dolhopola i napredovale su proti Feresku. Sjeverno od Kirlibabe napao je neprijatelj visove, što ih zaposijedamo. Bio je suzbijen.

20. na veče. Na zapadnoj fronti položaj nepromijenjen.

Francuska.

Pariz, 21. Služb. izvj. od 20. t. mj., 3 sata poslije podne. Na Sommi je noć mirno prošla. Na desnom brijegu Meuse su Nijemci kroz noć živahno djelovali. Nakon jakog višesatnog opstrijeljavanja su ponovno kušali da opeta zauzmu Fleury. Sve su navale, pa i najžešće, propale u našoj vatri. Nijemci su imali znatnih gubitaka te su ostavili u našim rukama zaroblјenika. Druga neka njemačka navala sjeverozapadno utvrde Thiaumont bijaše nakon znatnih gubitaka zadržana našom zatvornom vatrom.

11 sati u noći. Sjeverno Somme zauzele su naše čete jako učvršćenu šumicu medju Guillemontom i Maurepasom. U našem je posjedu ostala znatna množina materijala. Na čitavoj fronti Somme pokazale su naše baterije veliku djelatnost. U odsjeku Fleury bijaše selo žestoko opstrijeljavano od neprijatelja.

Italija.

Rim, 20. Služb. izvj. od 19. t. mj. Na cijeloj fronti topovski bojevi. Osobita djelatnost našeg topništva u gornjoj dolini Fella, gdje je bila oštećena željeznička pruga na svršetku doline Seebach. Neprijateljsko je topništvo opstrijeljavalo Goricu te je kušalo da pogodi most na Soči. Na Kraškoj visoravni je neprijatelj jučer na veče počeo da navaljuje nakon žestoke topovske vatre na lijevo krilo naših položaja; uspješnim djelovanjem naših topova bijaše navala odmah zadržana.

Engleska.

London, 18. Vrhovni zapovjednik u Egiptu javlja: Sada je moguće, da si stvorimo točnu sliku o neprijateljskim silama i gubicima, tekom poduzeća u području Katia od 4. do 12. kolovoza. Neprijateljske su sile brojile od prilike 18.000 momaka, od kojih smo zarobili 49 časnika i 3871 momka. Ustanovilo se je, da je neprijatelj izgubio na mrtvima 1251 vojnika. Broj se ranjenika cijeni na 4000, i prema tome ukupne gubitke na 9000. Zaplijenili smo potpunu Kruppovu 75 mm gorsku bateriju od 4 topa, 4000 funti municije, 2300 pušaka sa 1 milijunom fišeka, 9 njemačkih strojnih pušaka sa 30 kovčega municije i veliku množinu svakovrsnog oružja, osim toga 500 deva i 100 konja i mazga.

Domaće Vijesti.

Prodavaonice duhana u Voloskom i Lovranu. U Voloskom i Lovranu ustupit će oblasti nekoje prodavaonice duhana, pa pozivlju eventualne molitelje, nek se za sva daljnja razjašnjenja obrate na zemaljsku komisiju. Bezuvjetni prednost imadu, pod stanovitim preduvjetima, vojni ranjenici.

Dražbena sudbena dvorana Via Arena br. 2. Obdržavat će se dražba dne 23. kolovoza 1916. u 3 sata poslije podne raznih obučnih stvari te rubenine.

Iz Hrvatske.

Otkrice spomen-ploče u Novom. Javljaju iz Novog, da je svečano otkriće spomen-ploče Nj. Veličanstvu odgodjeno na prve dane mjeseca rujna.

Najveća restauracija u Osijeku zatvorena. Vlasnik najveće i najotmenije restauracije u Osijeku, Weingruber, javlja, da je danom 16. o. mj. zatvorio svoju restauraciju, dok će se hotel i kavana voditi i nadalje.

Škole u Zemunu. Hrvatske novine donose objavu ravnateljstva kr. realne gimnazije i s njom spojene kr. trgovačke akademije u Zemunu, kojom javlja, da će se školske godine 1916.-17. nanovo otpočeti obukom u svim razredima jednoga i drugoga zavoda. Rok upisivanja objavit će se naknadno.

Natječaj. Od početka škol. godine 1916.-17. ima se popuniti jedno od stipendijskih mjesta od godišnjih 600 kruna iz zaklade supruga Stjepana i Franjice Vranić, rodjene Šikić iz Kostrene sv. Lucije, za koje se ovim raspisuje natječaj do konca mjeseca rujna 1916. Pravo na ovu stipendiju imadu Hrvati katolici, polazeći hrv. trgovačku akademiju na Sušaku.

Odlikovan za hrabrost. Ovih dana bio je odlikovan za svoju hrabrost i srčanost na bojnom polju zagrebački trgovac, pučki ustaša Ivan Matijak. Odlikovan je srebrnom kolajnom za hrabrost.

Cijena kruhu u Zagrebu. Zagrebačko gradsko poglavarstvo objelodanit će ovih dana slijedeće odredjenje glede maksimalnih cijena za prodaju kruha na malo: Kilogram kruha iz bijeloga brašna ustanovljen je sa 76 filira, 35 dkg sa 26 fil., 70 dkg sa 52 filira, a 1 kg 40 dkg sa K 1.40. — Kruh od krušnoga brašna imade se prodavati uz ove ustanovljene cijene: 1 kg sa 56 filira, 35 dkg sa 20 fil., 70 dkg sa 40 fil., a 1 kg 40 dkg sa 80 filira.

Protiv alkoholizma. „Narodne Novine“ od 18. o. mj. donose slijedeću naredbu bana, kojom se ograničuje odnosno zabranjuje prodaja žestokih žganih pića:

Redarstvene (upravne) oblasti ovlašćuju se, da u pojedinim gradovima i općinama, koje leže na području, koje je proglašeno ratnim područjem, mogu u radnjama, koje se bave točenjem i prodajom na malo žganih žestokih pića, točenje i prodaju ovih pića na zamolbu nadležnog vojnog zapovjedništva na izvjesno vrijeme djelomice ili posvema zabraniti ondje, gdje to bezuvjetno iziskuju probici ratovanja.

Protiv ovakovih odredaba prvomolbenih oblasti ne imade mjesta ni pritužbi ni utoku.

U koliko bi pako prvomolbene oblasti mnijenja bile, da se bilo s kojeg razloga ne može udovoljiti zamolbi nadležnog vojnog zapovjedništva — dužne će biti pismeno, a u slučajevima, koji ne trpe odgodu, brzojavnim putem ishoditi moju odluku.

Ova naredba stupa na snagu danom proglašenja u službenom dijelu „Narodnih Novina“.

U Zagrebu, dne 9, kolovoza 1916.

Dr. Ivan barun Skerlecz v. r

Iz Dalmacije.

Poprsje Nj. Veličanstva u Sutomoru. Javljaju iz Dubrovnika: Stanovnici Sutomora podigli su god. 1904., na dvaset i petu godišnjicu u spomen pripadnosti sutomorskog okružja Austriji, brončano poprsje Nj. Veličanstva cara. U kolovozu 1914. srušili su i bacili neprijateljski vojnici, koji su prodrli u mjesto, to poprsje u more. Stanovničtvo je noću izvuklo iz mora poprsje i sakrilo ga, a dne 18. o. mj. i opeta uspostavilo onamo, gdje je prije stajalo.

O nazivlju mjesta. „Narodni List“ donosi: U prošlom broju našega lista zabilježismo vijest iz Beča, da je s nadležne strane odredjeno, da se nazivi mjesta i otoka u Dalmaciji imaju zvati njihovim pravim imenom hrvatskim.

Tu je naredbu izdala vojnička viša vlast za svoje podredjene organe. Očekuje se sada, da jednaku naredbu izdadu i političko-upravne više oblasti.

Osudjen. Ovih dana vodila se je pred sudom u Šibeniku rasprava protiv djaka Šantića iz iz Splita. Djak bio je optužen radi ozbiljnih i teške tjelesne ozlede. Predao je naime neku optužnicu političke naravi protiv profesora i raznih ljudi, za koju se je ustanovilo, da je bez temelja i da se ne osniva na istini. Bio je osudjen na dve godine i pô tam ice.

Mahava krme. Centralni ured za krmu (Futtermittel-Zentrale) u Beču javlja, da mu iz Dalmacije stiže mnogo izravnih potražba za nabavu krme, pak da ne bude suvišnog dopisivanja upozoruje, da mu takve potražbe valja upravljati putem prometne dalmatinske podružnice ratnog žitnog zavoda u Beču (Kriegs-Getreide-Verkehrsanstalt, Dalmatinische Zweigstelle, Wien), jer Dalmacija može dobivati krme jedino kroz pomenutu podružnicu.

Iz Kranjske.

Veliki admiral Haus slovenskoj školi. J. Dimnik, ravnatelj I. šestrazredne škole u Ljubljani poslao je velikom admiralu A. Hausu ovogodišnje izvješće svoje škole uz prigodno popratno pismo. Dimnik primio je slijedeći vlastoručno, u slovenskom jeziku pisani odgovor velikog admirala: „Vaše blagorodje! Za poslano godišnje izvješće 1914-15 i 1915-16 blagoizvolite primiti moju najsrdačniju hvalu, isto tako i za Vaše pismo, koje ste poslali mojoj osobi. Ako se u istom moja djela više cijene nego zaslužuju, moram to pripisivati samo patriotskom oduševljenju, koje napunja i Vaše srce i za koje se tako mnogo trudite da ga i u srcima školske mladeži uzbudite i povećate. Za to neka Vam je hvala i priznanje svima, koji onu lijepu zemlju Kranjsku sa svojim vrlim i hrabrim stanovničtvom tako ljube kao ja. Vašem blagorodju odani A. Haus, veliki admiral“.

Iz Trsta.

† **Anton Križman.** Dne 18. o. mj. umro je u Bregu kod Boršta umirovljeni svečenik veleč. g. Anton Križman u 33. godini života. Pokojnik bio je poznat kao oduševljen govornik. Pokoj mu duši!

Odlikovan Slovenac. Srebrni križ sa krunom na traku hrabrosne svetinje dobio je rač. podčasnik Franjo Tomažič, 5. dom. pješ. pukovnije, dodijeljen jednoj bosanskoj pukovniji.

Odvjetnik dr. Ljubić javio je odvjetničkoj komori u Zadru, da se kani preseliti iz Zadra u Trst.

Iz Goričke.

Ad marginam. „Slovenec“ donosi: Za lakše razumijevanje izvještaja s goričkoga bojišta, podsjećamo, da je brijeg, što ga izvještaji nazivaju imenom „Monte San Gabriele“, čisto naš kronberški brijeg „Sv. Gabrijel“, ili kako ga nazivaju Kronberžani: „Škabrijel“. Toliko, da se izbjegne nesporazumcima.

„Ne treba se bojati, opasnosti nema!“ Kranjski zemaljski predsjednik grof Attems posjetio je ovih dana ekcelencu generala-pukovnika pl. Borojevića. Na pitanje da li prijeti kakva opasnost našem pučanstvu, odgovorio je junački zapovjednik pun samosvijesti i ufanja: „Ne treba se bojati, opasnosti nema!“ Ove je riječi primilo pučanstvo sa najvećim veseljem i zahvalnosti.

Razne Vijesti.

Turci na našoj ruskoj fronti. „Neue Freie Presse“ donosi slijedeću vijest: „Na malenom kolodvoru na podnožju Karpata bio sam svjedokom krasnoga prizora. Oko 5 sati poslije podne prispjo je na kolodvor turski vojnički vlak, što se je tu zaustavio 10 časaka. Skup viših časnika, medju njima takodjer njemački, okićeni raznim redovima i odlikovanjima, u zlatom prekitim i s krznom obrubljenim kalpacima istupili su iz vlaka. Bili su srdačno dočekani. Domaće dame podvorile su ih biranim jelima i dobrom kapljicom. Nato je dao neki časnik rukom znak, a iz vlaka istupila je momčad. Svi su krasnog vitkog stasa, u novim uniformama. Mladi su ljudi rastezali uslied duge vožnje omrtvila uda. Nekoliko starijih anatolskih vojnika posjelo je prekrštenih nogu na klupama na peronu. Jedan je povuko od nekalen klarinet i počeo svirati jednoličnu melodiju. U sredini gustoga okruga znatiželjnika, počeo je jeden mladi turski vojnik, bez brkova, plesati, uvijek brže i življe. Bio to ples nalik na madžarski čardaš, sa bezbrojnim na oko bezpravilnim promjenama, al ipak punim ritma. Živahno odobravanje. Mladi vojnik bez brkova i njegov svirač bili su utrudjeni. Na njihova mjesta stupili su drugi vojnici. Izvadjali su drukčiji ples, bez svirke, samo po udaranju ruku svojih drugova, vitlajuć golim bajonetama, sada koracajuć dostojanstveno, poput svećenika u hramu, sada opet strastveno skačući kao fanatični derviši. Najviši prisutni časnik dignuo je ponešto glavu. Ples je prestao, vlak zazviždio. Bojna je slika iz tisuću i jedne noći izginula.

„Ustrajati i ne napasti njemačke ratnike iza ledja“. Pred nedavno bili su rašireni u Berlinu i provinciji bezbrojni leci, kojima su njemački socijalisti pozivali svoje drugove na sveopći štrajk, ne bi li se tako pospješilo konac rata. Listovi su odmah ustali, da odvrate narod od tih letaka, dok je oblastima ubrzo pošlo za rukom, da otkriju auktora letaka, tiskaru, koja ih je štampala, razne širitelje letaka i propagatora te socijalističke ideje.

Pogotovo su se za to brinuli socijaldemokratski listovi, na čelu im „Vorwärts“. Socijaldemokratski zastupnik Scheidemann držao je predavanje o temi: „Rat i mir“, te je najodlučnije prosvjedovao proti svake aneksije, ali i protiv pomisli, da bi socijalisti Njemačke htjeli mir pod svaku cijenu. Istaknuo je, da su oni već desetak puta kušali, da stupe u dogovore sa socijalnim demokratima neprijateljskih država, al da su sva njihova nastojanja ostala bez uspjeha. Kad već tako ne ide, naglasio je Scheidemann, onda mora odsele unaprije glasiti naša lozinka: „Ustrajati i ne napasti njemačke ratnike iza ledja“. Njegov je govor bio primljen burnim povladjivanjem.

Za akciju protiv Bugarske. Prema vijesti „Magyarország-a“ vode se medju ruskim generalnim stožerom i vojničkim faktorima antante pogovori o započetku akcije protiv Bugarske na kopnu i moru.

Evert — zapovjednik ruske sjeverne vojske. Kako je poznato, imenovan je Kuropaktin glavnim guvernerom Turkestana, dok dolazi na njegovo mjesto, kao zapovjednik ruske sjeverne vojske, general Evert.

Internirani Srbi u Bugarskoj. Kako se iz Bukarešta javlja, pustila je rumunjska vlada opeta na slobodu sve one Srbe, koji su se bijegom spasili na rumunjsko područje i tako bili tamo internirani. Prema izjavi rumunjske vlade, dala je tomu povoda dobrovoljna prijava interniranih Srba za poljske radove.

Pukovnik Rousset o cilju francuske ofenzive. Govoreć o cilju francuske ofenzive, izjavila pukovnik Rousset u „Petit Parisienu“: Pošto smo za posljednjih dana osvojili zemljište jedva od jednoga kilometra dubljine, a sedam ili osam kilometara širine, možemo čuti, kako pojedini ljudi vele, da je to vrlo malo, što je u ostalom i istina, ali se i ne radi o tome, da se Njemcima korak po korak otme opet francusko tlo, budući da bi to bio beskonačan rad. Mi jedino hočemo, da svim sredstvima oslabimo neprijatelja, da ga moralno potlačimo i materijalno uništimo, da jednoč, kad bude došao dan, s njim uzmognemo konačno obračunati. Mora se priznati, da će toga radi biti opčinstvo u Francuskoj nestrpljivo i mcžda klonuti duhom, bude li dalje potrajao sadašnji tempo ratnih dogadjaja.

Sadašnji položaj Talijana. Vojnički saradnik lista „Courant“ piše, da su u taktičnom pogledu zašli Talijani zauzećem Gorice u vrlo neugodan položaj, dok je austrijska vojska zadobila na visinama iza Doberdobske visoravni kud i kamo bolje obrambene položaje. S druge strane imat će Talijani da se bore sa mnogo većim transportnim poteškoćama obzirom na opskrbu sa hranom i vodom na Doberdobskoj visoravni.

Sjedinjene američke države i primirje. Na medjunarodnom sastanku socijalista govorilo je i američki sveučilišni predsjednik Heronne, koji je navijestio nastup Sjedinjenih država, ako se rat ne svrši do izbora predsjednika. Ratujuće stranke bit će pozvane, nek priznaju da oružje ne može odlučiti. Sjedinjene će države izjaviti, da će nastupiti sa svom svojom vojničkom i gospodarstvenom silom protiv one skupine, koja ne bude htjela pristati na primirje u smislu mirovnih pregovora.

Sabiranje zlata u Americi. „B. Tagblatt“ donosi: Od početka rata otišlo je u Ameriku preko 600 milijuna dolara evropejskog zlata, a samo u mjesecu maju preko 70 milijuna. Prije dvanaest godina iznašalo je čitavo stanje američkog zlata jedva 650 milijuna.

Generalissimus Sarrail. „Secolo“ javlja, da je dobio general Sarrail, zapovjednik četa četvornog sporanuma na Balkanu, naslov „generalissimus“.

Neutralni vojni kritičar o trećen zimskom ratu. Neki neutralni vojni kritičar svjetskoga glasa izjavio je dopisniku „Wiener Mittagszeitung-a“ i ujedno ga ovlastio da objelodani slijedeću njegovu izjavu: Svjetski se rat primiče očito odlučnom stadiju, čim se nikako ne će kazati, da se približava i svome koncu. Može se razvijati u sasma drugim kolotečinama, nego prva dva zimska rata. Prije svega jedva će to biti pozitivna borba, stoga se može računati sa najmanjim brojem gubitaka. Sadanja se situacija može tim označiti, da središnje vlasti imadu tešku zadaću: ono, što su stekle i što im osigurava pobjedu, zadržati.

Ako im to uspije, onda su rat faktično i dobile. Brojna premoć ne igra nikakvu ulogu kod odluke. Mogu se postići doduše nekoje poboljšice, ali se ne mogu promijeniti temelji.

Sarrailova armada. Kako javlja „Štampa“ iz Petrograda, izjavio je znani buckač publicist Gnyda, da francusko-engleska armada u Solunu, se ne boji odlučne akcije, ali bi za to trebala pojačanja od jošte najmanje 100.000 duša. Rusija ih ne može dati, pa treba da ih pošalje Italija. Kako se razabire iz utiska, što ga je ta vijest izazvala u talijanskoj javnosti, ne će Italija toj želji udovoljiti. Kad bi imala Italija na raspolagi 100.000 momaka, uporabila bi ih na bližoj točki.

Na vrhuncu vojne snage? Petrogradska brzojavka lista „Corriere della Sera“ glasi, da je u bojevima na fronti u Galiciji došla uporaba četa do vrhunca i da stojimo pred odlukom, jer su sada Rusi poslali u boj sve svoje reserve bez iznimke.

Posl. br. U 263/15/7.

U ime Njegova Veličanstva cara!

C. kr. kotarski sud u Buzetu po tužbi funkcijonara državnoga odvjetništva kao javnog tužitelja protiv Antonije Krbavac radi §. 12. Z. 16./I. 1896. L. D. Z. ex 1897., u prisuću funkcijonara državnoga odvjetništva Bigatto kao javnoga tužitelja optuženice, koja se nalazi na slobodi, nakon glavne rasprave danas provedene, a na osnovu prijedloga učinjenoga od tužitelja, da se uporabi zakon i prijedloga privatnoga učesnika

sudio je:

Antoniju Krbavac, ženu Ivana, a kćer Ivana Grabara i pok. Augustine rodj. Grabar iz Lupoglave, tamo boraveću, a pripadnu u Roču, 47 godina staru, kat. vjere, udatu, nepismenu, bez imetka, već više puta kažnjenu radi prekršaja o hrani

krivom:

da je jednog bolje neoznačivog dana oko 25. prošlog mjeseca studenoga vlastitom nemarnošću, a u svrhu prodaje otposlala iz Lupoglave u Pulu mlijeka, koje je bilo navodnjeno, dakle hranive predmete pod krivom oznakom u svrhu zavaravanja u prometu i trgovini, dakle prekršaja §. 12. Z. 16./I. 1896. L. D. Z. iz god. 1897., br. 89 te biva zato na osnovu netom spomenutog §. obzirom na 1. i 2. al. §. 21. gornjeg zakona

osudjena

na 10 dana zatvora, te na platež postupačnih troškova i onih ovršne kazne medju kojima za trošak analize mlijeka K 10.

Osim toga će se naročna presuda iza svoje pravomočnosti na trošak optuženice proglasiti u puljskom „Hrvatskom Listu“.

77 Ommissis.

Buzet, dne 10. ožujka 1916.

Vivoda v. r. Dr. Volarić v. r.

KINO
Crvenog križa.
ULICA SERGIJA BROJ 34.
Danas novi raspored.
Gospodjica u uniformi
veseloigra u 3 čina.
Saša-Mester tjedan br. 82 a
Neprekidne predstave.
Ravnateljstvo si pridržaje pravo premijeniti raspored.
ULAZNINA: I. prostor K 1·—; II. prostor 40 fil.
Uči se može kod svake slike.

AUGUST SENOA.

Vladimir.

(Nastavak.)

Za dvije sretne godine porodi Klara zdrava dječka, a Dobraniću je oko sjalo, srce cvalo. Nikad, ni za mladih dana, kad je bio prvim junakom zagrebačkim, ne bijaše toli živ, toli duhovit, toli odvažan, kao što sad, dà, ratoboran više no ikad. U njegovu sinu zelenjelo se opet staro stablo njegova plemena, dà, čutio je, da se je opet pomladio, da njegov život za dva života vrijedi.

U taj čas valjade mu poči za hrvatskoga poslanika na požunski sabor. Premda mu je teško bilo dijeliti se od žene i djece, opet ga je živa želja zavlačila na političko bojište, gdje se je bio žestok boj medju starim i novim svijetom, i gdje je upravo njegovu domovinu imala zapasti znamenita uloga. Premda plemić u svem, bijaše Dobranić u teoriji liberalac, dà, on je više puta demonstrativno iznosio ideje moderne države te je pristajao uz onu stranku, kojoj je kasnije četovodjom bio Košut. I u tom se srazi sa svojim zemljacima Hrvatima, koji su se u ugarskom saboru odbijajući centralizatorni smjer madžarskih slobodnjaka držali konzervativne stranke u Požunu. Dobranić postade mezimcem Madžara. Sve ga je tražilo, oblijetalo, pozivalo: Dobranić postade junakom požunskoga društva pokazujući se svagdje kavalirom i trošeći kavalirski.

Ta buka, taj vrtlog politike nije dakako nimalo smanjio ljubav i za ženu i za djecu; Dobranić smatraše stvar toli svetom, da o tom nije ni smjela pasti kakova sumnjiva riječ; — ali po njegovu mnijenju nijesu obiteljski osjećaji spadali u javni život, niti su smjeli ma najmanje obuzdati političke ratobornosti. Političkog pokreta u svojoj domovini nije razumio, nije razumjeti htio. Ladislav je težio vazda za velikim, ogromnim, a pokušaji hrvatski činjahu mu se maleni, fantastički, politika hrvatskih rodoljuba bijaše mu zazorna, jer je u njoj vidio izdajstvo domaćega prava, opoziciju proti idejama vieka, jer je i on u svom slobodnjačkom zanosu smatrao, da su Hrvati besčunim orudjem kamarile.

Gospodja Dobranićka pazeći djecu brižno, nije pitala, kako li se zabavlja njezin drug u saborskom gradu Ugarske, nego samo za to, kakovo mu je zdravlje, a Dobranić poslao bi redovito svaki drugi dan pismo, našto bi mu Klara isto tako redovito odgovorila. Tako su prolazili danci i tjedni u nesmućenu miru i pokoju, pa ako se je ženi kadšto izvinuo uzdah iz grudi, kad se je sjetila muža, koji boravi u daljini, ili oca u grobu, nije trebalo nego okom svrnuti na milu dječicu i smjesta se razvedri Klarino lice.

Jednog dana primi Klara pismo. Pečat joj bijaše posve nepoznat, a po biljegu vidjelo se, da je poslano iz samoga mjesta. Klara ga okrenu dva tri puta, zatim otvori pismo. Ruka bijaše strana, svakako muška, a pod pismom nije bilo imena, nego samo potpis: „Vaš iskreni prijatelj.“ Gospodja se zamisli za časak. Tko je to pismo napisao? Znanaca je dosta imala u Zagrebu, al tim zhancem bijaše slobodno dolaziti u kuću, bijahu to prijatelji Lackovi. Zašto nije stavio svoga imena? To Bog zna. Nemogući odgonetnuti tajne unaprijed, uze Klara čitati: „Milostiva gospodjo! Način, kojim se k Vam utičem, nešto je neobičan. Ja to potpuno priznajem. Klevetnici, da im to pismo dodje pred oči, mogli bi smisliti kojekakve lude klevete, nu da i Vi, milostiva gospodjo, ne mislite, da je to neka luda doskočica, reći ću Vam, da sam star čovjek, od mladosti prijatelj i suučenik Vašega oca, i da štujem kreposti njegove kćeri. Više Vam ne smijem reći. A zašto? pitate bez dvojbe. I to ću Vam ispovijediti. U ovom pismu moram Vam otkriti cijelu istinu, nemilu možebit istinu; pa kad čovjek drugomu makar i od srca šta nemila rekne, porodi se proti osobi iskrenog prijatelja antipatija, dà često i mržnja, jer nam je skinuo mrenu obmane s očiju, te uništio — dakako prividnu i lažnu — sreću. Ja pako ne bih nikako mogao podnositi, da me jedinica moga staroga, dobroga prijatelja prijekim okom gleda; srce bi me boljelo.“

Klara je čitala ove riječi drhćući. Čudna tjeskoba osvajala je njezino srce. Naglo se dignu, prodje rukom preko čela, prošeta se nekoliko puta sobom, zatim sjede opet, pa čitaše dalje: „Nu šta da Vas, milostiva gospodjo, mučim dugim uvodom. Reći ću, šta je. Vi ste svoje srce poklonili nevrijedniku, ne srdite se, da, nevrijedniku! Dobranić ima možebit glatkih manira, duhovit je, okretan; to Vam je možebit zavaralo oči. Ali taj čovjek, kojega prošlost ne ću ni opisivati, taj čovjek, koji pred Vama nosi krinku solidnosti, te Vas hinjenim ozbiljem odvaja od društva, taj čovjek vara Vas i sad. Dobio sam od pouzdane ruke vijest iz Požuna, da se je Dobranić bacio u vrtlog razvrćena društva. Da novce sipa, da po zabavama svoje vrijeme trati, ne ću ni spomenuti; ali što je gore od svega toga, ne mogu prešutjeti. Dobranić se upoznao sa ženom lijepom ali lakoumnom, prije glumicom, sada udatom baronicom, koja je ostavila muža svoga. Radi nje zavadio se s većinom svojih prijatelja. To Vam htjede reći Vaš iskreni prijatelj.“ Nož prodje Klarinim srcem, ljuto zavrisnu i, baci se plačući na divan. Žena je uopće lakovjerna, navlaš kad joj srce igne za mužem. Klara nije pitala, tko je to pisao, da li je sve to istina; bačena iskra uspłamti njezinu dušu, i kako je strasna bila, ne vidje nego plamen. Mržnja, strah, bijes, prezir, osveta, očajanje; sve se to na kratke hipove mijenjalo u njezinoj duši. I opet skoči na noge, i opet pročita pismo do kraja, pročita ga dva tri puta, al izazda nadje one iste zlokobne riječi i čim ih je više vidjela crne na bijelom, tim joj se činjahu vjerovnijimi. Da, toliko bijaše razjarena, da je svoju djecu poglednu zapogledom, u kom je sijevala mržnja. Djeca su onoga izdajice, prišapnu joj njezino srce.

„Oh, ja ću mu reći, što ga ide,“ reče Klara, te uzevši pera i papir, sjede pisati. „Lacko!“ napisa Klara, „ruka mi drhće, kad ovo pišem, glava mi gori, krv mi kipi; i tebi, tebi možda kipi krv u ruku tvoje milosnice — ti si me izdao, — sramotno izdao! — Ma je li to istina? Nije li to laž?“ skoči Klara i za jedan čas razdere započeto pismo. I drugo i treće započe i razdere. Sad je osvoji dvojba, ta ljuta zmija, koja kopa u srcu, taj strašni crv, koji kopa po mozgu. Danju bludjaše po kući kao omamljena, noću se valjala bez sna po svojoj postelji. Klara odluči ne pisati mužu, dok ne stigne od njega pismo. Treći dan dodje pismo iz Požuna, al ne bi od Lackove ruke. Drhćući razmota ga Klara. Uze ga čitati; probijedi, protrnu. Dobranić joj kroz šalu javi, da ga je zadesila mala nesreća, koja ga priječi, da piše pismo, već ga mora kazivati svomu prijatelju u pero. Reče, da se je povadio s nekim baronom i uslijed toga da se pobiše na sablje. On je lako u desnu ruku ranjen, a baron ljudski u lice. Reče i to, da joj je sve zašutiti htio, nu da se je predomislio, jer da će se to onako u Zagrebu saznati za koje vrijeme, pak će se Bog zna šta pridomisliti. Neka Klara od njega ponajprije dočuje tu vijest, tako da će bar vidjeti, da nema ozbiljne pogibelji. Uostalom neka si za to netare glave, da joj strogo zabranjuje doći k njemu; ako li bi joj to došlo na pamet, neka se za njega ne pečali i ne brine, jer da se ljudi za njega lijepo brinu i da ima oko sebe dosta njege i paske.

(Nastavit će se.)